

Intervju

Magnus Bäckström - Chef på Kultur i Väst

Magnus Bäckström har arbetat som VD och konstnärlig ledare vid Uppsala Konsert & Kongress och Gävle Konserthus innan han blev utsatt till Chef för Kultur i Väst.. Han är i botten spelman med många år i nacken som artist och varit med och startat upp flera framgångsrika festivaler b.l.a Falun Festivalen som han var verksamhetsledare och konstnärlig ledare (1986-1997). På verksamhetsledaren Magnus Bäckströms initiativ skapades ett årligt internationellt musikläger för ungdomar, Ethno, musiktidskriften Lira. Magnus Bäckström en av initiativtagarna till det europeiska festivalnätverket European Forum of Worldwide Music Festivals (EFWMF) och womex ledare 1997-98.

Mer info : https://sv.wikipedia.org/wiki/Falun_Folkmusik_Festival -
<https://www.linkedin.com/in/magnus-b%C3%A4ckstr%C3%B6m-a0a61719>

WM Oasis - 1976 – 1986 var du aktiv musiker, vilka influenser hade du blivit påverkad av i ditt musicerande?

Magnus B - Kommunala musikskolan klassisk gitarr, popen på 60-talet, trubadurerna på 60-70-talen (Cornelis, Fred Åkerström, Thorstein Bergman, Torgny Björk), skivor i hemmet (klassiskt, Jan Johansson, Rune Gustafsson, Misa Creolla, Taube, Leif Strands Kammarkör.....), angloamerikanska folksångarvägen (Pete Seeger, Bob Dylan, Woody Guthrie....), bluesvägen 60-70-talen (Sonny Terry & Brownie McGhee, Muddy Waters, Elmore James, Leadbelly, Mississippi John Hurt....), tidiga proggen (International Harvester mm), Theodorakis, Nana Mouskouri, Bella Ciao, Södra Bergens Balalajkor, Victor Jara, Violetta Parra, Mercedes Sousa, Inti Illimani, musik från Vietnam, Claudio Monteverdi, Schönberg, musikfestivalen Musik vid Siljans breda utbud med massor av spelmansmusik från Dalarna och folkmusik från andra länder, klassisk musik, jazz, pop/rock av hög internationell klass, proggfestivalerna på 70-talet, Rikskonserters verksamhet..... Och naturligtvis har jag blivit inspirerad av dalaspelmän som Pål Olle, Hjort Anders, Göras Anders, Blank Kalle, Päckos Gustaf, Laggar Anders m.fl.

WM Oasis - Du har varit direktör på Falun i 11 år från 1986 – 1987, hur kom iden att starta festivalen? Vilka viktiga personer var med i starten förutom du?

Magnus B - Jag fick idén 1983 och arbetade med festivalen 1983-1987. Jag insåg att alla andra genrer hade sina festivaler där den bästa musiken inom den genren presenterades men folkmusiken hade bara spelmansstämmor, ett evenemang som byggde på social samvaro mer än på att presentera högkvalitativ konst och kultur. Eftersom jag tyckte att även folkmusik innehåller högkvalitativ konst och kultur ville jag göra en festival som lyfte fram dessa värden i folkmusiken. Och eftersom det var mycket samma situation för motsvarande musik i andra länder ville jag sätta denna ambition i ett globalt sammanhang. Som det står i Wikipedia: ”Motivet bakom festivalen var att 1) motverka amatörstämpeln och påvisa de stora konstnärliga värdena i dessa musikformer genom att arrangera konserter med de allra främsta

artisterna från respektive musikkultur samt att 2) lyfta fram den svenska folkmusiken genom att spegla den i ett högkvalitativt och internationellt sammanhang.”

Festivalen kom alltså till som ett musikaliskt och kulturpolitiskt statement.

Viktiga personer i början (och hela tiden) var det kompisgäng av mestadels spelmän som var min närmsta krets. Bland dem fanns t.ex. Gatu Olle Nilsson, Per Gudmundsson, Gunnar Ternhag, Lars Hökpers, Alf Tangnäs, Åke Wänn, Mats Widsell, Eva Kvarnström, Hans Barksjö m.fl. Dessutom var Christer Eklund på Rikskonserter Dalarna en viktig person liksom Falu Kommuns dåvarande kulturchef. Andra viktiga personer var t.ex. Owe Ronström och Danne Lundberg från Orientexpressen och Krister Malm på Musikmuseet.

WM Oasis - Du var också direktör för Ethno world music youth camp som skapades 1988. Vilka mål hade själva festivalen och var det samma tema som Falun, fast för

Magnus B - Det första Ethno var 1990. Ethno är ingen festival utan ett musikläger, en workshop. Idén till Ethno fick jag när jag lyssnade på en presentation av World Youth Orchestra och World Youth Choir, en internationell ungdomssymfoniorkester och en internationell ungdomskör som drivs av den internationella ungdomsmusikorganisationen Jeunesses Musicales. Dessa två ensembler har funnits i årtal och syftar till att ge musikungdom i världen en inspiration, utblick och ett internationellt kontaktnät för kommande ev. professionellt yrkesliv. Jag funderade vad man kunde göra motsvarande för ungdomar runt om i världen som inte spelade eller sjöng klassisk musik utan folkmusik. Svaret blev en veckolång workshop/musikläger där man lär ut sin musik till varandra, alltså att prova på all möjlig folkmusik från hela världen. Ethno syftar alltså inte till att skapa en orkester eller en kör. Resultatet är inte en ensemble utan en vecka fylld av intryck och upplevelser av likasinnade från andra länder. Motivet är detsamma (Inspiration, utblick, kontaktnät) men formatet anpassat till denna sorts musik.

Värderingen av dessa musikkulturer och attityden till dem, den grundläggande ideologin, är ju densamma som för falufestivalen. Festivalen och Etno är samma andas barn. Det gäller också för Lira som jag också startade, och den nordiska branschmässan för folk- och världsmusik Norrskan som vi arrangerade i Falun vintertid i ett antal år på 90-talet.

WM Oasis - Jag har läst någonstans att trion Jörgen Adolfson, Tuomo Haapala och Marie Selander var med och arrangerade den första världsmusikfestivalen i Stockholm 1979, var du inblandat på något sätt i skapandet av denna festival.

Magnus B - Jag kan inte minnas att jag hört talas om detta evenemang. Det händer ju många saker, festivaler, konserter, projekt, skivor etc. och alla färgas av sin samtid. I 70-talets proggvärld ingick ju väldigt mycket av det som sedan kom att kallas världsmusik (se mina influenser ovan) och många av de aktiviteter som skedde i den tiden hade detta innehåll. Men världsmusikfestival som begrepp minns jag inte från den tiden. Ordet världsmusik har säkert sagts någon gång här och där under decennierna men var aldrig ett begrepp förrän i slutet av 80-talet. OBS att när falufestivalen startade var inte begreppet världsmusik etablerat. Därför fick den festivalen namnet Falun Folkmusik Festival.

WM Oasis - Ken day, Torben Huss and Steve Roney skapade 1982 ett bolag för att promota artister som Don cherry, Mandigo griots, Abdula Ibrahim mm... Hade det varit till någon hjälp deras insatser för att bygga upp Falun festival?

Magnus B - Nej

WM Oasis - Journalisten Magnus Sell skrev i en artikel i Dn år 2004 att ” *Världsmusiken uppfanns i Sverige* ” Har du mer konkreta info om det?

Magnus B - Vet ej vad han syftar på. Kan du skicka artikeln?

WM Oasis - Det sägs att Don Cherry blev en katalysator i Sverige inte bara för jazzen utan även för den tidiga svenska världsmusikscenen. Stämmer det, och på vilket sätt?

Magnus B - Stämmer inte alls med min bild. Don Cherry var nog inflytelserik i några kretsar. Men långt ifrån i alla. Inte i mina kretsar i alla fall. Men jag har noterat att några försöker skapa den bilden av honom nu i efterhand. Se mina musikaliska förebilder i fråga 1 så förstår man vilket musikliv det fanns i Sverige och världen då. Där menar jag är den egentliga bakgrunden till det som kom att kallas världsmusik. Världsmusik 1989 eller så var alltså inget nytt fenomen, bara ett nytt ord.

WM Oasis - I Sverige kallar vi den blandningen av musik som experimenterades på 70 talet världsmusik men i London hör man en annan definition av world music. Vad är egentligen skillnad på världsmusik i Sverige och det engelska world music begreppet från 1987enligt dig?

Magnus B - Jag håller verkligen inte med om den beskrivningen eller tolkningen. För mig är inte världsmusik den blandning av musik som experimenterades med på 70-talet. För att ringa in begreppet världsmusik kan man ju se vilken typ av musik som figurerar i s.k. världsmusiksammanhang världen över inkl. Sverige, alltså bland festivaler, media, skivbolag, agenturer etc. som brukar innefattas i genren. Då kommer man att se att dessa sammanhang presenterar eller inkluderar allt ifrån traditionell folkmusik, alltså rural musik, från hela världen (inkl. Europa) till hovmusik eller högreståndsmusik från utomeuropeiska kulturer, urban populärmusik från utomeuropeiska kulturer och också fusionmusik med inslag från olika kulturer och genrer. Att avgränsa begreppet världsmusik till att enbart gälla det som finns i din fråga tycker jag inte är relevant. Även om man ofta hör den tolkningen (oftast bland sådana som inte deltar i den musikvärlden) så stämmer det helt enkelt inte med verkligheten. Tycker jag.